

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fie care
Sâmbătă.

Unitatea

Focea bisericescă-politică.

Insertiuni

Un șir garmond:
o dată 14 fil., a doua oră
12 fil., a treia oră 10 fil.,
și de fiesce care publi-
cațiune timbru de 60 fil.

Tot ce privesce focea,
să se adreseze la Re-
dacțiunea și Admini-
strațiunea **Unității**
în
Blaș.

Anul X.

Blaș 19 Maiu 1900.

Numărul 20.

215 Maiu.

(Al.) Trecutul este oglinda viito-
rului.

În trecut se reoglindește și se co-
mentază mai lămurit istoria unui neam:
tote le înțelegem, tote le aprețiem
obiectiv, când ținem înaintea ochilor
trecutul istoric.

Puțin împoartă dacă trecutul este
fericit s'aũ amar — de o potrivă îi vom
lua folosul. Din trecutul de nefericiri
scotem invetături pentru viitor, er din
zilele de bucurii trecute, lumină și
caldură scotem, ca să ne încălzescă în
zile de restricte, în negura de nesigu-
ranță a viitorului . . .

Și trecutul nostru istoric e așa de
întunecos, în cât punctele luminoase
dintr'insul sint mai rare ca stelele ce-
rului acoperit de nori. Abia ici colo
câte o licărire slabă spre a lumina un
present trist și un viitor nesigur.

Dar așa cum e, trecutul este tot
de una o carte deschisă pentru a cu-
nósce dintr'insa greșelile și faptele mă-
rețe ale părinților nostri, multele su-
ferințe și puținele bucurii, de cari aũ
avut parte.

O zi măreață — cea mai luminosă
în trecutul nostru de umiliri — este
215 Maiu, recte 3/15. E cel dintăiũ
punct luminos după veacuri de obidă și
întunec, cel dintăiũ semn de viață
— o svircolire urieșă, prin care un

popor vrea să-și ceară și el o dată
partea lui la sorte.

Par'că vedem înaintea ochilor nostri
sufietesci poporul alergând din tote
unghiurile țării, nu îl opresce nici ame-
nintări, nici bătăi, nici sistarea podu-
rilor umblătore de pe riri; el trece
riurile cu înotul și alergă într'un suflet
la adunare . . . Vedem cei 40 de mii
cu mâinile ridicate spre cer, juruind
Dumnezeului neamurilor de a nu mai
purta jugul sclăviei!

Și astăzi?

Poporul din unghiurile țării nu mai
alergă la adunări, inteligența nu mai
are zor de a-l convoca, să se adune.
Nu mai aũdim jurământul sfint a patru
zeci de mii bărbați, și urmașii par-
că și-aũ uitat de vorba părinților lor!

Însuflețirea, ce ardea o dată în
piepturi, pare că s'a stins, și o apatie a
cuprins spiritele, în cât nu mai vedem
dragoste de luptă, unitate de acțiune,
credință în puterile noastre proprii.

Măcar că nu e mult, de când ne
mângăiam cu aparința acestor ilusii.
Sint abia câți va anii de atunci. Încre-
derea în puterile noastre, dragostea și
entuziasmul și-aũ fost luat un frumos avânt
spre un viitor mai fericit. Deasupra
capetelor noastre plana amintirea fericită
a părinților renașterii noastre naționale.
Credeam, că éráși aũ să se repetescă
sfortările acele de desrobire politică,
cari fac atâta cinste unui popor cu as-
pirații de viitor. S'a pornit așa de
frumos începutul, și când ar fi fost să

ne convingem despre destoinicia noastră
politică, s'a spulberat totul, cum visurile
se spulberă în zori de zi. S'a spulberat
totul, lăsând în urmă trista convicție
că eram prea optimiști în aprețierea
forțelor noastre.

Însuflețirea și dragostea de luptă
a dispărut, o liniște de țintirim ne apasă
și ne omoră.

În viața neamurilor, ca și în viața
indiviđilor nu se dau ere staționare:
trebuie să mergi, înainte, dacă nu
voesci să fii strivit. Er noi stăm pe
loc . . .

Ni se ieu unul după altul tote
drepturile, ni se împedecă cele mai ino-
fensive manifestări ca individualitate
etnică — și răbdăm. Ni se inchid
școlile una după alta și vedem cum se
clătină temeliile celor mai vechi insti-
tute culturale ale noastre — și stăm și
răbdăm și asta. Ni se oferesc bani
străini, cu disconsiderarea autorității
noștre bisericesci și îi primim — și ne
facem, că nu înțelegem lovitura.

Un spirit conciliant și umilitor ne
caracterisecă în tote mișcările și capul,
ce cu câți va anii mai înainte ni-l ținem
ridicat cu bărbăție, azi e plecat și
umilit — ca nici o dată.

Și dacă mai avem astăzi puteri de
risipă, le folosim pentru a le consuma
în certe și disensiuni interne. Ca la
tote poporele, ce staũ la cele dintăiũ
trepte ale educațiunii politice, certele
interne aũ un deosebit rol la noi. Do-

Feuilleton.

Reînviere . . .

Pe negrii munți imi port a lene ochii,
Gerósa iarnă a fugit călare
Pe Crivețul cumplit . . . în fund de zare . . .
Trecut'a vremea tristă a babei Dochii.

Iși jócă raze sórele agale
Pe verđii brađi. Prin crengi tremurătore
Doinesc a primăverii vestitóre —
Ș'un gingaș fluturul imi sbórá 'n cale.

Natura 'ntrégă ca din morți re'nvie . . .
Sub farmecul căldurei ardétore
Înalță-și fruntea blând din iarbă o flóre:
E *Lăcrămióra* ce acum invie . . .

Pădurea desfrunzită inverzesce . . .
De arătore pluguri plin e câmpul . . .
De veselie saltă tot pămintul, —
Ș'ncet căldura ardétore cresce

Reînvie blând nădejdea mea apusă,
Ș'in piept o nouă dragoste învie, —
Pe care eu o 'nchin iubito ție . . .
De ochiul têu în inimă adusă! . . .

1/14 Maiu 1900.

Mărgăritărel. —

Lanțul de scrisori.

„Anuța“, inteligenta noastră colaborătora,
a recomandat de-a unăzi lanțul de scrisori
început în tómnă trecută, tuturor, celor stă-
păniți din cale a fară de ilustratomanie.

Mé simt dator să esprim mulțumitele
mele pentru acéstă binevoitóre atențiune,
regret înse, că ea a sosit prea târziu. Spun
„prea târziu“, pentru că azi, aprópe nu mai
e nime, cine să adaugă verigi noué la acest
lanț destul de estins prin Transilvania,
Ungaria și Bucovina. Patru mari pachete
de scrisori, adunate cu grije zi de zi și
număr de număr, dovedesc mai bine ca ori
ce, cât de mult s'a estins acest lanț.

Resultatul, sinteti curiosi să'l sciti? —
ei bine, rezultatul, nici pe de parte nu sa-
tisface așteptările. Cu ziua de 14 Maiu c.
depunerea făcută la „Patria“ s'a ridicat la
cifra de 600 cor. și azi, de abia mai primesc
câte o scrisóre pe zi.

În nri sêu de la 27 Martie c. așa de
bine îngrijitul ziar „România Jună“, reco-
mandă idea lanțului de scrisori, — „boule
de neige“ — fulg de nea — traduc eu, —
ca unul din cele mai simple și mai sigure
mijlóce de cotizație. De aceea și atrage
atenția celor din comitetul ligii asupra lui,
spre a-l pune și ei în praxă. În același
articlu se află și următorele șire: „Un preot
din Ardeal a întreprins de unăzi să adune
un fond pentru o școlă și de sigur, că va
reusi.“

Din întâmplare, n'a reusit.

La noi sint din nefericire o sută și
una de considerații. Unii, n'aũ continuat
lanțul, că il luaũ de o prostie, s'aũ în cel
mai bun cas, de o copilărie. La alții li era
greũ să copieze trei scrisori și nici n'aveaũ
cui să le trimită. Unii nu pricepea rostul lui,
alții să temeau de o înșelăciune. S'aũ aflat
și de aceia cari spuneau, că să îmbogătesce

vadă această, despre — să nu-i zicem nematuritate — lipsa unui ideal comun, care se atragă în jurul lui toate forțele, în fața căruia se dispară micile interese personale și de partid.

Unde am ajuns?

Ce speranțe putem lega de viitorul neamului nostru, dacă prezentul e atât de puțin glorios și trecutul atât de umilit? Ce speranțe putem lega mai ales, când ne gândim, că în loc de a continua opera înaintașilor noștri, ne-am oprit la calea jumătate cu mâinile în sân?

Ziua de 3 Maiu a fost mai înainte vreme sărbătoare națională, er astăzi e prilej de tristețe. Vedem isbitorea deosebire dintre *spiritul de jertfă* al părinților noștri și dintre *spiritul egoist* al nostru, care nu e în stare de a se ridica la acțiuni solidare de interes general. Vedem bucuria întipărită pe fețele părinților tresăriți din somnul sclăviei, și ne cuprind serioase îngrijiri, când simțim, că același somn fatal se pregătește să-și întindă de nou omoritoarele aripi peste neamul nostru. Vedem sărbătorea de o dată schimbată în zi de mustrare: cum *erau* părinții noștri, și cum *ar fi să fim* noi!

Să nu ne supere aceste constatări.

Orî cât de puțin măgulitoare, ne pot fi de mare folos pentru viitor. Căci cunoșcerea puterilor și slăbiciunilor proprii este cea dintâi cerință a unui neam cu aspirații de viitor.

Puterile nu ni le cunoșcem. Se poate că nici nu avem.

Slăbiciunile inse, da, aceste le recunoșcem cel puțin astăzi, când e așa de mare contrastul între trecutul istoric și — prezent.

numai statul, și er altii, cari mă certau pentru această; o domnișoră, m'a certat aspru de tot, er un domn, amicul S. m'a numit pur și simplu: trădător național și m'a dedicat un articolu prim în „Vulturul“. Și în sfârșit au fost și de aceia, mai ales din societatea înaltă, cari nu continua și nici nu contribuiau nimic. de vreme ce . . . să vedeți . . . era vorbă de o instituție „unită“ . . . Din fericire au fost puțin și de aceștia.

Cât am putut, am ținut să dau explicații tuturor. Am scris de două ori în „Familia“ și o dată în „Tribună“, plus o mulțime de scrisori private.

În schimb am avut și mângărierea de a primi o mulțime de încurajieri, și a constata un deosebit interes la unii.

În timpul din urmă, a fară de sumele de cari am făcut amintire în ziarele mai sus pomenite, am primit de la Dna Filip din Abrud 5 fl. de la Dna Sylvia Illyés din Rece Cristur 3 fl. Dna Paulina Mezin din Timișoara 40 mărci à 10 fl. și de la multe alte dame câte 20 și 10 mărci. Special, îmi împlinesc o prea plăcută datorință, aducând viile mele mulțumite damelor și domnișorelor din Bucovina, cari au îmbrățoșat această întreprindere cu o deosebită bunăvoință. Și pot afirma, că n'am primit nici o scrisore din Bucovina, care să nu cuprindă 5—10—20 mărci.

Cu răceală a fost primit înse lanțul în România, de unde așteptam mai mult. „La noi s'au făcut atâtea abuzuri cu ast fel de scrisori, și cu tot felul de mijloce, cât lumea

În strălucirea ei de luceafăr, 3|15 Maiu își revarsă lumina asupra noastră, ca să ne vedem mai bine slăbiciunea și neputința.

Înțelegem atunci, că e păcat a ne mai amăgi cu frase góle și avem datorință, ca purcedând din recunoșcerea stării noastre de decadentă politică, să ne punem pe lucru, până nu-i târziu.

Strălucește deasupra capetelor noastre, nemuritor lucefăr, arată-ne greșele și revarsă în trupurile noastre amortite căldura juruinții părinților noștri: „Nu voi încerca să asupresc pe nimenea, dar nici nu voi suferi să ne asuprescă nimenea!“

Pentru partidul național. — Să scie că guvernul trecut a oprit activitatea partidului național, sufocând ori ce manifestare a existenței lui.

Pornind de la atât de mult trimbițatele principii de dreptate a ministr. Széll, dl Coriolan Bredicean, avocat în Lugos, a făcut în congregația comit. Caraș-Severin următoarea propunerea:

„Constituțiunea de Stat lipsită de dreptul libertății de întrunire, nu e Constituțiune. Dreptul libertății de întrunire a cetățenilor e recunoscut și în legile fundamentale ale patriei noastre.

„Cu toate acestea guvernul din anul 1894 nesocotind acest postulat elementar al constituționalismului, a sugrumat pe calea ordinațiunii libertatea de întrunire și în special a lipsit poporul român și unica partidă politică a acelna de dreptul de a se întruni și a funcționa pe baza organismului său propriu. Căci prin amintitele ordinațiuni partidul național român și comitetul aceluiasi s'au desființat, er convocarea alegătorilor sau a delegaților partidului național român s'a

decretat de transgresiune, oprită sub pedepsă normată în acele ordinațiuni.

„De ore ce dreptul libertății de întrunire e nedespărțit de libertatea cugetării, gândirei, formarea părerei, formarea principiilor și a convingerilor, er fără aceste libertăți. Constituțiunea unei țări e ca trup fără suflet sau vorbă gólă; mai de parte, cassarea acestor libertăți numai pentru poporul român, e egală cu zdrobirea egalității cetățenilor și naționalităților: drept aceea susținerea numitelor ordinațiuni nu e compatibilă nici cu dreptul, nici cu dreptatea, nici cu legea. Guvernul de la anul 1894 s'a dus; ducă-se după el și călcarea dreptății, dreptului și a legii.

„Guvernul actual cu mare emfasă a proclamat domnia dreptului, dreptății și a legii; mă țin deci îndreptățit a reclama revocarea numitelor ordinațiuni. Drept aceea din adevărată iubire de libertate și Constituțiune propun:

„Ca înaltul guvern prin o adresă să fie rugat de către on. congregațiune a revoca amintitele ordinațiuni, restabilind prin acesta respectarea principiilor din legile fundamentale ale Constituțiunii noastre, reinviând egalitatea cetățenilor și a naționalităților din patrie, redându-le libertatea dreptului de întrunire și prin acesta libertatea cugetării, libertatea principiilor și a convingerei.

Lugos, 5 Maiu 1900.

Cu deosebită stimă:

Coriolan Brediceanu

advocat, membru al congregațiunii și membru al partidului național român.

Se înțelege că membrii români partinitori ai acestei propuneri au rămas în minoritate, primindu-se propunerea comitetului permanent de a se trece peste ea la ordinea de zi.

Înregistrăm acest cas, ca o expresiune a actualului sistem de guvernare din Ungaria

s'a desgustat și nu pote vedé în fapte filantropice alt ceva, de cât un mijloc de escrocherie“, snt câte va șire din o epistolă adresată mie de Dna Maria Dr Turcan din Roman.

Am ținut să le spun toate acestea pentru legitimarea mea față de toți aceia cari au contribuit cu dragoste pentru idea lanțului de scrisori. Libelul de depunere îl voi păstra încă cât va timp, până ce voi fi încredințat, că lanțul s'a încheiat definitiv, și atunci îl voi transpune la destinația sa.

A. C. Domșa.

† Iosif Ciura,

paroch gr.-cat. deficient.

Veteranul paroch din Bucium-șesa Iosif Ciura nu mai este între cei vii. La 26 April a. c. 7 ore a. m. a mers să-și lee răsplata meritată de la Acela, la ai cărui altar a servit peste 59 de ani.

Se cuvine a ne opri puțin asupra vieții și activității acestui venerabil și demn preot, acum când nu mai pote dice: „n'am meritat“.

Născut în 20 Februar 1817 în Abrud din părinții Alesandru Ciura și Marta Morar, primele cunoștințe de carte le-a câștigat la casa părintescă și la școala din Abrud de la 1824—1827. Tatăl său notar în decurs de 40 ani peste comunele Abrudsat, Bucium, Cărpeneș și Mușca, cunoșcând aptitudinile

fiului său Iosif încă la 1827 la strămutat la școalele din Blaș unicul și vigorosul focal de știință românească pe acele timpuri. La 1835, absolvând tinerele școale liceale, cu invoirea părinților a intrat în statul clerical, terminând la 1839, tot de a una cu succesul, care prevestia pe bărbatul activ și modest de mai târziu. Abia eșit din seminar i-se și îmbie ocaziune de a-și pute folosi cunoștințele frumoșe în munții cari l'au născut. Parochia Bucium-șesa chiar în 1839 rămâne veduvă prin mórtea primului ei paroch după convertirea din 1809.

Aci se cerea acum mai vârtoș un bărbat, înarmat cu credință tare și cu știință serioasă, și aceste erau în tinerele clerice absolute Iosif Ciura.

În Iunie 1840 hirotonindu-l episcopul Leméni, l'a și trimis în parochie. Deja dintru început avea să se probeze caracterul lui preoțesc. Venitele parochiale și atunci ca și azi erau pe lângă cele 210 fl. mon. conv., stola. Acesta putea să fie un bagatel, când parochia abia acum numără 766 suflete. Casă parochială nu era. Ce era să facă tinerele Iosif?

Să-și lee crucea sa și să-i urmeze Lui!

Căsătorit din Abrud cu Francisca Tobias, fca protopopului gr. cat., se decide a locui în Abrud și ași administra de acolo parochia, depărtată de 2—2½ ore. Acesta ține așa de la 1840—1848 iarna și vara. Calea o făcea zelosul paroch mai călare dar mai mult pe jos. În Parasemi pentru s. mărturisiri trebuind să rămână timp mai mult, lua și merinde.

Religiunea născuților din căsătorii mixte. — Măncând de un cas concret, unde matriculantul a însemnat de legea reformată pe un născut din tată reformat și mamă catolică, cu toate că născutul fusese botezat în legea rom.-catolică, ministrul a aprobat procedura matriculantului și a adus hotărîrea, că dacă un preot a botezat și înmatriculat pe vre un individ născut din căsătorie mixtă înainte de introducerea legilor politice bisericesci, această împrejurare nu determină necondiționat religiunea, la care aparține respectivul. În privința acésta e decizătoare exclusiv religiunea părinților, conform §-lui 12. al art. de lege 53. din 1868. Prin urmare, dacă în estrasul matricular al unui nupturient e indicată precis religiunea părinților, acésta are se fie normativă chiar și în cazul, când nupturientul declară, că aparține altei confesiunii, fără a pute produce document de trecere religioasă. Abatere de la acésta se poate face numai atunci, când în estrasul matricular nu e notată religiunea părinților. În cazul acesta are să cêră un document valid despre religiunea, la care aparține cel ce se căsătorește.

Revistă politică.

Austria. Pacea în parlamentul austriac, pe lângă toate silințele ministrului Körber nu a fost restabilită. Cehii în dată după redeschiderea parlamentului au început cu obstrucția. Ei nu sînt îndestulîți cu proiectul de limbă al guvernului, și așa vreau să impede funcționarea mașinării statului. Propunerile, contrapropunerile și cererile de votare nominală sînt fără sfârșit. Certele și batjocurile sînt la ordinea zilei. Abia

s'au reținut Cehii de la obstrucție, atunci, când parlamentul imperial a ales membrii delegațiunii.

Ministrul fără portofoliu ceh Rezek și-a dat abdicerea, carea numai curaj a însoțit în Cehii tineri. Ei în abdicerea lui Rezek vîd neînțelegere între membrii guvernului cu privire la proiectul de lege pentru regularea limbilor. Proiectul acesta, pe cum ne spun Cehii, nu a fost făcut cu învoirea lui Rezek, pentru aceea nevoind el să tea asupra-și responsabilitatea, și-a dat abdicerea.

Delegațiunile în anul acesta s'au întrunit în Budapesta și acum pertractează budgetul ministeriilor comune pentru anul venitor, care e mai mare cu cîte va milioane de cât în trecut.

Tot aci se intrunesc și deputațiunile pentru stabilirea cotel. Cehii ar dori ca proporția să fie 65:35, dar cei alaiți voesc să rămîna pe lângă proporția stabilită anul trecut 65:34:4.

Am amintit în numărul trecut de împăcarea Românilor din Bucovina cu presidentul țării, și am spus, că nu scim condițiile între cari s'a făcut împăcarea aceea. Azi putem completa notița noastră. Dep. Călinescu, preș. clubului român din dieta Bucovinei, în una din ultimele ședințe a declarat, că reprezentantul guvernului l'a asigurat, că să va ținea samă de pretensiunile Românilor bucovineni în ce privește dezvoltarea lor culturală. „Avînd în vedere, că raportul comisiei asupra afacerilor școlare, de fapt e și prevenitor față de dorințele îndreptățite ale Românilor, am onore a declara — a spus dep. Călinescu,

— că ne abținem de la ori ce plîngere pe teren național-cultural.“

Viitorul va arăta până unde vor merge promisiunile aceste, și cât s'a schimbat di Bourguignon, din mare dușman ce a fost până acum a tuturor desideratelor Românilor din Bucovina. Și mai trist ar fi, dacă împăcarea acésta s'ar fi făcut prin măgulirea unor sentimente de ambiție a cător va deputați bucovineni.

Franța. În atât de mult încercata patrie a științei și libertății, pare că erăși vor veni la putere nesce principii mai dăitoare de viață. Diferitele crise și paname, de care a fost așa de mult sguđuită în anii din urmă, au făcut să lésă la suprafață grupul patrioților francezi, cu dragoste pentru țară și dorul de emancipare de sub jugul cutropitor al banului jidovesc.

În Paris adecă au fost ordinate alegerile comunale. Din 79. locuri „naționaliști“ au fost aleși în 30. la întâia alegere, în alte 30. s'a declarat balotagiu. La a doua alegere au câștigat 19. locuri, cu totul dar 49. Succesului acestuia i se atribue mare importanță politică. Se prevîd de acum infocate lupte parlamentare. S'au făcut mari demonstrații pentru acest succes înaintea redacției ziarului antisemit „Libre Parole“.

Italia. Redeschidîndu-se parlamentul italian, scenele turbulente și-au reluat cursul. Opoziția vîdînd, că nu pôte birui cu majoritatea parlamentară în ce privește restrîngerea dreptului de intruire contemplată de acésta, părăsind me-

— Duiosă erău istorisirile lui despre acésta perioadă de păstorie!

Și de ar fi fost un drum bun, dar cine cunoșce azi comunicația între Abrud și Bucium-șesa, va admira apostolia lui Iosif Ciura în perioada până la 1848.

Vîdîndu-se el în așa stare umilită bătut'a — cum zicea însuși — pe la toate dicasteriile să cîștige locuință parochială, dar fără rezultat, în cele din urmă s'a adresat chiar Maestății Sale Ferdinand, care îi acordă „ex speciali gratia“ 1000 fl. mon. conv. și lemn din pădurea erarială pentru clădirea casei parochiale în Bucium-șesa. Tocmai pe începutul luptelor pentru libertate din 1848 zelosul paroc se aședă în mijlocul poporenilor săi credincioși. Întru cât ar fi avut el rol în acele lupte, nu se pôte constata. Sufletul lui tînăr și înflăcărât inse era încălđit de mișcările acele epocale. Focul în care își enara dovedesce acésta.

Iar eroul munților Avram Iancu cu drag trîgea la casa modestă a parochului din Șesa.

Se pôte afirma totuși că propriu zis al păstorie s'a putut începe în regulă numai după anul revoluțiunii. Atunci a putut el să-și vadă de starea turmei sale și a parochiei în genere. A urmări pe Iosif Ciura de atunci încôce ca preot. cap de familie ca membru în reprezentanța comunei Bucium și membru al fondului pisetal Roșia-Abrud, pôte să fie obiectul unui om care a trăit cu el mai mult, nici de cum inse al meu.

Venerațiunea. ce-l voi păstra în tot de una inse, nu mă lasă, ca să nu încerc a scôte din operele, ce se vîd după el, că cine a fost el întru adevăr.

Întrat în parochie sêracă a ajuns s'o vază și avută și înaintată. Azi biserica din Bucium-șesa dispune de capitalul frumos de peste 52 mii corone în bani gata, și de casă cu intravilanul, spre cari ori cine ar privi, vede, că un bărbat neobosit a trăit aci peste 52 ani.

Edificiul școlar, constatator la venirea lui din o singură încăpere, numără azi 9 încăperi și se ridică fauic în fața bisericii parochiale, vestind trecătorilor zelul spre înaintare culturală a poporului gr. cat. din Bucium-șesa, condus cu înțelepciune de fostul său paroch. În acest edificiu doi învățători, deplin calificați, propun tinerelor mlădițe căile ducătoare la lumină și bunăstare. Și sub a cui conducere și îngrijire, ba chiar și jertfe s'au realizat aceste opere mărețe? Cu a neuitatului paroch Iosif Ciura. Dacă s'ar zice din o parte saū alta, că la primirea părții de bae de la „Concordia“ el nu era aplicat a jertfi puținul capital, ce-l avé biserica, apoi judece, că pôte nenorocul lui în băl l-a făcut să fie timid. După ce inse cu învoirea poporenilor săi fruntași s'a primit și susținut partea numită de bae, cine a obosit ulterior și a îngrijit fructificarea capitalului, obvenit bisericii? Și pentru sine n'a pofit nimic. Când era să i-se voteze salar anual de 200 fl. din cassa bisericii nu el a zis, că renunță? Ecă model de abnegare, căruia trebne să se închine ori ce bîrfitor! Numai atîta a dorit de la poporul său, pe care a fară de vre o 20 inși l'a botezat și l'a învățat el calea mîntuirii, ca să-i voteze pensie de 200 fl. la an din Octobrie trecut.

Interesul lui față de mersul învățămîntului îl mărturisesc toți, căți s'au abătut pe la școla lui. Până mai înainte abia cu 2 ani o cerceta regulat în fie care lună 1—2

ori și asista la prelegeri, sfătuiind și muștrînd unde se arêta lipsa.

Dar în timpul, când el trebuia să creșcă atîția fii sufletesci, îl mai așteptau de altă parte și grijile familiare și creșterea fiilor săi trupesci. Și de acésta datorință s'a silit a se achita în mod demn.

Ca membru în reprezentanța comunală și în comitetul fondului pisetal Roșia-Abrud tot de una a reprezentat cu demnitate interesele vitale ale poporului său.

În comitetul fondului pisetal a esoperat postul de medic montan secundar pentru Bucium, cu lésă anuală de 1860 corone, sprijinindu-l în specie colegii săi din Bucium. Cu mișcările din siml poporului român îl afla tot de una în curent până înainte cu un an, când slăbindu-i vederea a fost silit a înceta de la cetit, un lucru lui atî de plăcut. A fost abonent al „Gazetei Transilvaniei“ de la întemeierea ei și membru ordinar al „Asociațiunii Transilvane“ tot de la întemeierea ei. Despre parochul Ciura se pôte afirma, că a trăit învățînd. Omul, crescut în cirile, a ajuns se adopteze chiar și în ortografie modificările aduse de timp. În cele din urmă începuse a elimina și pe u final, ca să țină paș cu timpul și progresele limbii.

Activitatea lui preotescă a aflat și recunoscerea Preav. Ordinariat, care în 21 Nov. 1889 l-a distins cu briu roșu și titlul de vice-protopop onorar. Tot Preav. Ord. în 1890 la cererea proprie l-a dat de cooperator parochial pe bunul preot și entusiastul naționalist când va Iovu Băbuț, de și post sistemizat de cooperator nu este în Bucium-șesa. După mörtea neașteptată și

totul obstrucțiunii de până acum, a recurs la altul. Deja în prima ședință, când ministrul president a început să vorbească, opoziția a început să cânte în cor imnul lui Garibaldi. Deputaților opoziționali le făceau echo galeriile. Președintele camerei, vedându-și zădărnicele toate încercările de a reduce ordinea în sală, a închis ședința. Pentru ca deputaților din opoziție să nu li se mai dea ocaziune de a se deprinde în cântări în parlament, guvernul a socotit de sosit timpul ca să disolve parlamentul.

În senat, pe cum am fost spus și noi la timpul său, s'a pertractat proiectul guvernului referitor la modificarea legii despre căsătoria civilă. Planul guvernului era, ca mai întâiu să se întâmple căsătoria bisericească, ăr în decurs de 40 zile de la încheierea acesteia, atât contrahenții, cât și preotul înainte căruia s'a făcut căsătoria, erau datori, sub pedepsă în bani, să notifice și conducătorului civil de matricule căsătoria încheiată în fața bisericii. Comisiunea senatorilor însărcinată cu examinarea proiectului acestuia, respingându-l pe acesta, a făcut altul, în virtutea căruia, căsătoria civilă trebuia să precadă tot de una celei bisericești. În decurs de o săptămână s'a pertractat în senat proiectul guvernului și în fine a fost primit cu o majoritate de 19 voturi.

Spania. Fericita odinioară, dar azi nefericita Spanie din nou e în ferebere. La instigațiunea Carliștilor clasele comercianților din înțregă Catalonia s'au resculat. Ansă la răscolă le a dat darea prea mare, ce ministrul Dato a impus-o în timpul din urmă. Prăvăliile le au încuiat și s'a pus cu toții în grevă. Ba s'a intimplat și scene sângerose între greviști și armată. E témă, că greva-revoluție, să va estinde peste înțregă țara. Guvernul de alt cum e hotărât a decreta statariul peste provinciile turbulente.

regretată a lui İovu Băbuț, din nou l-a denumit Preav. Ord. cooperator în persóna umilită a subsemnatului adm. parochial.

Poporul credincios în 20 Febr. 1897 a surprins pe Iubitul său paroch cu sərbările iubileului său de 80 ani, ceea ce l-a mișcat nespun de plăcut pe octogenarul iubilant și cadourile prezentate atunci, le-a păstrat ca un prețios omagiū al credincioșilor săi.

Dar ătă abia 1/2 an a mai fost între noi de la pensionarea sa, acela care tuturor ne-a lăsat esemplul abnegării, modestiei și zelului înflăcărat pentru casa Domnului. Spre sərbările Învierii Domnului s'a nutrit mai pe urmă cu jertfa necrutată a Mielului dumnezeesc, care de atâtea ori a fost tractat de mânilor lui cu pietate.

În Joia după Pascei Domnul l-a chemat la sine, ca să-și iea răsplata faptelor sale, sevărșite spre mărirea Lui.

Fie-ți memoria în veți neuitată!

Bucium-șesă la 10 Maiū 1900.

Ariton M. Popa.

Transvaal. Norocul în cele două săptămâni din urmă a voit să fie ărăși pe partea Anglezilor. Roberts s'a mișcat din Bloemfontein continuându-și calea către noua capitală a Oranjului, Kroonstdt. Buri s'a retras de pretutindenea din calea lui Roberts. Ba chiar și garnisóna de 8 miil de Buri, carea apăra orașul încă s'a retras, așa în cât Roberts fără folosirea armelor a putut intra în Kroonstdt. Folos mare de acésta înse nu a avut, pentru că Buri tóte munițiunile le au dus cu dinșii, ăr președintele Oranjului, Steyn, a declarat orașul Heilbront, de capitală a republicei, unde s'a retras apoi și el.

O parte a Anglezilor a trecut în Transvaal și au ocupat orașul Fourteenstreams, care se află în partea sud-vestică a Transvaalului, nu de parte de graniță.

După cum spun unele telegrame mai recente, generalissimul Botha, considerând preponderanța angleză, s'a hotărât a-și retrage tóte trupele din Oranje, în Transvaal, în jurul orașelor Johannesburg și Pretoria, lăsând ast fel și noua capitală a Oranjului în mânilor Anglezilor. Tot așa va face și cu Buri, cari sînt încă tot pe teritoriul Natalului.

Deputațiunea Burilor prevădend neisbândă la curțile europene s'a dus în Statele-Unite. Aci cred ei să înduplece pe președintele Statelor-Unite, ca să întrevină pentru curmarea războiului.

Corespondințe.

Sinódele protopopesci.

Din tractul Dergei la 1 Maiū n.

Prea Onorată Redacțiune!

Permit că în acest Tract protop. Sinódele, pe cum și adunările Reun. docentale sînt ambulante; carea datină bună servece numai spre binele, emulațiunea și luminarea poporului. Vădend el clerul adunat, pe învățători și cu un cuvînt pe conducătorii săi, serbăză și el o zi de bucurie. Anđind în biserică o S. Liturgiă solemnă, la care asistă mai mulți preoți, acompaniată de corul tinerimei; — vădend în școlă desvoltarea unei teme practice, — se edifică, capătă curaj și însuflețire spre cauzele bisericești și școlastice. La noi pe basa Decret. Concil. prov. II-lea în tot anul se țin 2 sinóde protopopesci: unul tótna în Octobree, — și altul primăvara, tot de una în Joia Floriilor din Postul mare, când convin și docenții tractuali la olaltă cu preoțiimea spre ascultarea Exercițiilor spirituale și mărturisirea.

Sinodul de primăvară s'a ținut în a. c. în parochia *Tihău*. Însemn din cele petrecute următoarele:

S'a celebrat s. liturgie de către protopopul tract. P. O. Ioan Hățegan cu asist. de 2 preoți, biserica era plină de credincioși de ambe sexele. La fine au concionat protopopul. După s. liturgie adunându-se preoții și învățătorii în școlă, se deschide ședința, și apoi constatându-se cei prezenți, protopopul presintă pe noi preoți: On. *Demetriū Murășan* adm. paroch. în Chechiș și *Dionisiū Moldovan* adm. paroch. în Brusturî. Parochul Panticenului O. Aurel Fodor disertază despre rece-

rințele unei mărturisiri adevărate și sincere, — și e ascultat cu atențiune. Se comunică apoi decisiunile sinodului archid. din 22—24 Novembre 1899 în părțile mai esențiale, și mai deobligatore pentru cler, — cum și Rescriul Escell. Sale D. Mitrop. pentru omagiile trimise din partea acestui Tract, din incidentul iubileului de 25 ani al Episcopiei, și se primesce de către cler cu mare bucurie. Se presintă rațiunile fondului cultului gr. cat. tractual pe a. 1899 din care se constată, că statul activ cu finea anului au fost 808 fl. 45 cr. elocați la Banca Patriă din Blaș, — și a căror interese anual se folosesc așa: că 1/3 din % se adauge la capital și 2/3 % se cumpără cărți școl. și alte recuisite pentru prunci școlari mai miseri.

Membrii sinodali revăzend Rațiociniul îl aprobă.

Presidiul arată, că școlă din Chichișa în cât e pentru edificiu, e amenințată cu închidere, arată toți pașii întreprinși în deșert și în fine rógă sinodul, să-și voteze din fondul cultului tract. un ajutor de 50 fl.

Membrii sinodali nu se invoesc ca să i-se deee ajutor din fond, — ci în corpore se obligă a da fie care preot câte 1 fl. și docenții câte 50 cr. spre acest scop, ăr docentele de acolo Ștefan Varga în plenul sinodului se obligă a da spre acest scop 20 fl. v. a. din salarul său. Presid. atrage atențiunea corpului docental, — că în tóte lucrurile minuțioase să nu aialge cu suplice și dilacionări pe la Inspect. reg. și pe la Ven. Consistor, — ci se studieze Regul. Școl. ex 1876 archidieceșan. — și să-și cunoscă de datorință: că dênșii ca docenți confesionali stau sub jurisdicți. Senat. Școl. ca for de I-a Inst. forul al II-lea e protop. și sen. școl. protop. și forul apelativ e V. Consistor, — și ast fel nu au drept a-și purta oficiū separat, ci prin paroch ca director; niel a se folosi de sigile nu le este iertat!

Corpul docental l-a spre sciință.

După aceste îndeplinindu-se cele alalte puncte: incassarea taxelor, clasificarea parochiilor pentru fond. Deficienților ș. a. sinodul se invită la Trestia, alegendu-se disertant On. Victor Varga.

Cu deosebită stimă!

Un preot mai bătrân.

Anul iubilar.

Șișești 4 Maiū 1900.

Onorată Redacțiune!

(Fine.)

IV. Pentru comisiunile pregătitoare se atatoresc în maximă următoarele:

a) Pentru sərbările iubilare ale S. Uniri: 1. să fie un discurs festiv în s. biserică, la liturgia solemnă; 2. să se încununeze statuetele lui Atanasiū Anghel și a Pontificelui suprem de pie memorie Piū IX, întemeietorul hierarchiei greco-catolice de Alba-Iulia și Făgăraș; ținend discursuri festive la numitele statue. 3. apreciațiuni solemne la icóna Pontificelui suprem Leon XIII, Promotorul S. Uniri a bisericilor orientale. 4. să se facă subscriere publică la două adrese omagiale de fidelitate, mulțămită și supunere omagială, către Preafericitul Nostru Părinte Papa Leon XIII; pe cum și către Maestatea Sa Imperială și Regală Apostolică, Preagrațiosul nostru Împărat și Rege-Apostolic

Francisc Iosif I. și cătră Înalta Casă Domnitore Habsburgică, reamintind toate binefacerile, de cari au fost împărtășită biserica noastră greco-catolică și poporul român prin S. Unire, din grația S. Seann Apostolic de Roma și a Preainaltei Case Domnitore.

b) Pentru serbările iubire într-o omagiu Răscumpătorului Nostru Isus Christos: 1. să se țină discurs festiv la s. liturgie arătând însemnătatea zilei; 2. la finea s. liturgii să se cânte „Canonul de rugăciune cătră D. N. Isus Christos“, în sensul prescrierilor din „Epistola Pastorală.“ 3) în orele postmeridiane să se aranjeze un concert festiv religios, în pavilionul bisericii, cu discursuri, poezii și muzică într-o corăspundătoare cu însemnătatea și cu spiritul zilei solemne.

Se înțelege de sine, că să se pună totă îngrijirea, ca credincioșii să se pregătescă la ambele serbări prin s. mărturisire, și prin împărtășirea eulavioasă cu s. Cuminecătură.

V. Comisiunile pentru pregătirea acestor festivități, și pentru aranjarea lor, ca într-o toate se decurgă conform intențiilor Preainalte ale Pontificelui Suprem și ale Veneratului nostru Episcopat, se compun ast fel:

Dintre preoții să aleg cu aclamațiune D: Gavriil Lazar de Purcăreț, protopop-paroch în Sanislău; George Șuta, protopop-paroch în Mofninul-mic; Lazar Iernea, prot. on. paroch în Ciomocoș; Alexiu Pop, paroch în Săsari; Alesandru Nuț, paroch în Lipou; Florian Sălăgian, paroch în Pișcolț; Aureliu Pelle, paroch în Pomi; Ioan Pop, prot. on. paroch în Turț; Iacob Pop, paroch în Bătarei; Dr V. Lucaciū, paroch în Șișești; George Petrovan, paroch în Preluc; Demetriu Ciontea, paroch în Dumbraviță; Nicolaū Lupan, paroch în Chiuzbaia.

Dintre inteligența mirină și popor, se aleg cu aclamațiune D: George Pop de Băsești; Alesandru Pop, jude regesc la Curtea de ape; Augustin Pop, avocat; Gavriil Barbul proprietar; George Achim, director; Alexiu Stupar, Teodor Medan, Atanasii Lupan, președintele reuniunii inv.; George Dipșe, învățător, și toți membrii senatului bisericesc din parochia Șișești și filialele aparținătoare.

Cetindu-se acest protocol s'au aprobat în toate și s'au verificat, predându-se parochului nostru Dr V. Lucaciū, să-l publice în colonele preștitului nostru organ „Unirea“.

D. e. m. s.

George Șuta m. p. protopop-paroch, Gavriil Barbul m. p., George Petrovan m. p., Alexiu Stupar m. p., Ioan Dragomir m. p., Alexiu Pop m. p., Teodor Medan m. p., Constantin Lucaciū m. p., Iuliu Șirani m. p., Ioan Savanyu m. p., Vasiliu Anderco m. p., Demetriu Ciontea m. p., Nicolaū Lupan m. p., Lupu Botta m. p., Dr V. Lucaciū m. p., Dr Ep. Lucaciū m. p., G. Abraham m. p., Ioan Bud m. p. etc.“

Cred că fac un bun serviciu cauzelor religioase a poporului nostru, dacă Vă rog să binevoiti a publica în integritatea sa acest protocol, ca dovadă eclatantă despre zelul și pietatea clerului și a poporului nostru, și cu oftarea sinceră, ca frumoșele serbări proiectate sub egida Veneratului nostru Episcopat, se reiesă cu deplin succes, spre mângăierea tuturor.

Correspondentul.

Declarațiune de aderință.

La încheierea foilor primim următoarele șire, că- rora cu plăcere le facem loc:

Încântați de ideile frumoșe desfășurate în protocolul conferinței din Șișești din 25 Aprilie a. c. și publicat în Nrul 19 al preștitului nostru „Unirea“, în cauza serbărilor iubire ce se vor țină în 12 Iulie și 28 August st. n. a. c. în biserica parochială din Șișești: Noi subscrișii ne declarăm, că primim într-o toate ideile amintite, ne solidarizăm cu ele, declarăm sincera noastră adesiune la serbările proiectate, și promitem cea mai diligentă conlucrare pentru buna lor reușită.

Onore și mărire eternă Mântuitorului Nostru Isus Christos!

Credință și alipire cătră maica noastră Roma Apostolică!

Baiesprie 15 Maiu 1900.

Atanasii Lupan preș. reun. invet., George Brătean inv. în Certedie. George Dipșe inv. în Unguraș, Demetriu S. Ardelean docinte în Negrești, Petru Porumb inv. în Teuți de sus, Petru Șirean invet. în Sin. de jos, Ștefan Pop invet., Gavril Hossu inv. în Prislop, Vasiliu Achim inv. în Rencetea.

NOUȚĂȚI.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Poporeanul din Brețc, Ioan Raț cu soția sa Ileana, pe lângă alte dăruiri, au cumpărat pe sama s. noastre bisericii de la firma Rétay și Benedek din Budapesta un rând de ornate negre de 89 corone. Mai mulți poporeni (24 de inși) alte ornate colorate, tot de la aceeași firmă cu 130 corone. La acestea vesminte colorate au contribuit între alții și Ioan Haltrich din Reghin 5 fl. Benesch Wilhelm, grădinar din loc 1 fl. și Gelhäuser Henrich, din loc 50 cr. — Burian George cu soția Anișca au plătit auritura din nouă a potirului și patenei cu 28 corone. Poporeanul Ioan Cremene cu fiul seș David au procurat o s. Evanghelie, ediție nouă cu 25 corone. Pentru cari fapte maritimose, li se aduce mulțămire și pe această cale. Acela pentru a cărui mărirea au jertfit, se le respălătescă însutit. Brețc la 3 Maiu 1900. Simeon Zehan preot gr.-cat.

Badea Cârțan. Neobositul călător Badea Cârțan a fost zilele acestea aici, spre a vedea Blașul, care „e un foc mare, la care cu toți ar trebui să venim și să ne încăldim“. A spus multe și s'a plâns de multe, Mai ales s'a tânguit, că pe Țara-Oitului școlile confessionale stău reu de tot; s'a plâns că „nimic nu se mai face, de și ar trebui să ne adunăm și să arătăm că trăim“.

Pro memoria. Preaon. Dn. Simeon Micu protop. Alba-Iuliei, ne luând stolă pentru înmormintarea repaus. jude Ioan Gerasim, familia a trimis suma de 12 cor. fondului studenților lipsiți de la gimnasiul din loc.

Sciri personale. Dl. Corneliu Bărdosy fiul dlui inspector școlar în retragere Iuliu Bărdosy (Sibiū), depunând la academia de drepturi din Oradea mare cu succes eminent, esamenul de stat judiciar, va intra ca practicant la auditoratul militar în Viena.

Mare primejdie în reședința episcopescă din Lugos. Sub acest titlu publică aprăpe toate foile o notiță, după care, cineva din cazarma de honezi a descărcat o pușcă Manlicher, din care glonțul eșind a pătruns în reședința episcopescă, sfărând mai multe ferestri de la terasă și o ușe. Ne fiind nime în apropiere nu s'au întâmplat alte nenorociri. Dacă scirea e adevărată, aducem mulțumite lui Dumnezeu, care a ferit pe Ill. Sa Dl. Episcop Dr. Dem. Radu, de o mare nenorocire.

3/16 ori 2/15? Nefericitul de calendar vechiu ne-a adus în încercătură, cât nici nu mai scim, când avem să serbătorim mărirea aniversare a lui 3/15 Maiu 1848. Cu acest dat nu ne vom mai întâlni nici o dată, sau mai bine zis, aceste cifre nu ni-se vor mai presenta una la brațul celei alalte. Ei bine, dar atunci care e aniversara zi? Răspunsul e ușor și ne mirăm cum de se greșese cu toate acestea. Nici vorbă, în știință omeni trebuie să fie desbrăcați de patimi. Putem fi cât de bun români, dar pentru aceea nu avem să ne ținem morțiș de 3. Cifra aceasta s'a poticnit, a rămas înapoi din mersul vremii și soța-l 15. a făcut pașul mai de parte. Rămâne adevărată aniversara decă în 2/15 Maiu.

Pentru cinstea națională. Tot mai mult se apropie ziua tragerii la sorți a câștigurilor loteriei aranjate de Asociațiune în folosul Casei naționale, și mulți, foarte mulți Români, chiar și de cei cu dare de mână nu și-au cumpărat încă nici barem un los de acestea. Ni-ar veni cu greu a crede, că din nepăsare ori din neinteresare față de cauzele noastre culturale românești, ci dor din uitare. Atragem decă atențiunea tuturor că până la Ispas (31 Maiu, ziua sorșirii) abia mai sînt câteva zile; se grăbescă decă fie cine a-și procura barem câte un los de acestea, cu atât mai vartos, că pe lângă șansele de ași recăpăta banii pôte înmuit prin eventualele câștiguri, spriginește tot o dată o frumoșă întreprindere culturală, care numai cinstă va face nemului românesc. Un los, după cum se știe, costă numai 1 coronă. Losuri se mai capăta la biroul Asociațiunii în Sibiū și eventual încă la câte va bănci și librării românești.

Mulțămire publică. Prin Ven. Ordinariat de Gherla ni-s'a trimis de la Revdss. Domn vicar din Năsăud Dr Ioan Pop 12 cor. 10 fl.; din Cheș și Bozieș 7 cor. 50 fl.; — apoi cum în Iunie bunul Dumnezeu și Sf. Seann din Gherla s'au îndurat a pune capăt unei nedrepte ridicate contra nevinovatului nostru preot Ioan Botean, — poporul în semn de mulțămire cătră Dumnezeu a făcut mai multe daruri pe sama s. bisericii așa: Solțan Petre cu soția sa Todosa, Alexa Simion cu soția un candelabru cu zale aurite, un rând de vesminte de jale în preț de 70 corone. Magnifica Dămnă contesa Katona Elekné pentru superedificatele parochiale lemne de 50 corone; Felecan Vasile o s. Evanghelie cu 26 corone; Moldovan George mai multe cărți sante în preț de 20 cor.; Ștefan Bolos cu Grapcina cu soțiile un crucifix și reparatură la s. biserică în preț de 32 cor. 98 fl.; Iacob Moldovan cantor prapor și a. în preț de 56 cor.; George și Matrona Alexă odăjdi de 26 cor.; Marcian Ion și Ludovica prapor de 18 cor. *Întregă masa poporului au dăruit 380 cor.* împodobindu-se s. biserică cum n'a mai fost nici o dată. Despre asta s'a convins însuși Escel. Sa Dl. Episcop diecesan, Ilustritatea Sa Ioan Papiu vicariu gen. episcopesc și a. — Donatorilor le mulțămim frumos și le dorim bine de la Dumnezeu. Nușfalău la 2 Maiu 1900. *Comitetul parochial gr. cat. român.*

Neolog. † Marti a fost înmormintat Ștefan Iozon, învățător dirig. pens. mort în vrăsta de 45 ani. Repausatului i-s'au făcut cuvenitele onoruri. Au celebrat 4 preoți, pontificând direct. prepar. George Muntean. Predica a rostit-o prof. prepar. Ioan F. Negruț. La înmormintare au luat parte institutul preparandial întreg cu profesorii lor, studenții din cl. VII. și VIII. și alt public distins și numeros.

† De la Oravița primim întristătorească șire despre mărtea Dnei Lucreția Porușiu n. Ianza soția protopopului gr. cat. Victor Porușiu. Mărtea a răpit-o la 15 Maiu n. în al 30-lea an al vieții după o fericită viață conjugală de 12 ani. Trimitem întristatului soț sincerile noastre condolențe!

Fie-le țărina ușoră!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfântului Augustin.

— Schiță istorică-culturală —

de

Emil Bougaud.

Traducere din limba franceză de

Salba.

II.

(Continuare.)

Augustin, carele descrie acest sublim mod de cugetare a mamei sale, merge și mai departe cu câte va cuvinte de înțeles profund ne spune și metoda cu care Monica se nisua să reușească în întreprinderea sa de totului grea. — „Crescută în modestie și înțelepciune, supusă lui Dumnezeu și părinților, — cât ce ajunse timpul de măritat, ascultă cu mare respect de soțul ce-i fu ales de părinți și fiind că cu dor doria să Ți-l câștige prin frumuseța moravurilor sale, cară erau ca și o revelațiune a Ta!“¹⁾ Adecă nu prin vorbe goale, dispute sau înfruntări voia ea să îl câștige pe soțul său. Ea vestea virtuțile nu cu cuvinte trecătoare, ci cu fapte. Se nisua să fie blândă, umilă, răbdătoare, modestă și devotată, pentru că era convinsă, că dacă în loc de a purta adevărul numai pe buze, — ceea ce-i mai ușor, — îl va succede, să-i și realizeze în viață: va sosi timpul, când Patriciu ne mai putând rezista, va primi lumina așa de blândă, modestă și adevărată a adevărului. Numai cât, pentru ca adevărul și virtutea învederată în viața ei să învingă, se cerea timp și o virtute eroică.

Monica se decise și la acesta. Vedea bine slăbiciunea și infidelitatea bărbatului său, dar nu zicea nici un cuvânt. Suferia și tăcea.²⁾ Plângea, când el nu era a casă; dar părându-i-se prostie a pretinde de la un om, care nu iubese pe Dumnezeu, să iubească o făptură, — se îndestulia cu atâta, că să ruga ferbinte pentru el, cerând, ca Dumnezeu să-i dea credință și iubire de Dumnezeu, prin cară a nume, omul își câștigă curățenia.³⁾

Tot cu această blândă, umilă, modestie și iubire adevărată tăcea Monica noastră și pe timpul, când Patriciu apucase la mânia. Ce să-i și zicea unuia, care nu știe ce face? Ea aștepta până ce se molcomia, și folosindu-se de reintorsa linise sufletescă, și de momentele fragedime, — când a nume omenii fireteci, dar bun la inimă, — cum era și Patriciu, se nisuiască a-i împăca pe aceia, cară au suferit prin mânia lor: și confidentă, cu mare precauțiune îi spunea între patru ochi cuvinte deslușitoare, ba une ori și muștrătoare, cară de-arându-l erau bine primite.⁴⁾

Acest metod al blândă, acest secret al tăcerii și abnegațiunii, îl recomandă ea tuturor amicilor sale. Când aceste cu fața învințită și batjocorite de grobianitatea bărbatilor lor, veniau să se plângă Monicei, ea le înfrunta cu afabilitatea-i îndatinată: „Țineți-vă gura!“ Și ele vedeau bine, că are dreptate, căci de și bărbatul ei era mai firetec ca toți, totuși el n'a bătut-o nici

când. — Patriciu răpit de mânia mai năvălia când și când asupra muierei sale, să-și răstia cătră ea, — înse învins de privirea-i blândă, — nu mai cuteza alt ceva.¹⁾

Stând stătornicește și cu paciintă pe lângă acest metod, nu numai că l-a domolit pe Patriciu, — spre marea mirare a tagastenilor, cară îl cunoșeau și înainte de căsătorie: ci și ea apărea din ce în ce mai frumoasă în ochii lui. Acestă blândă, acestă fragedime și abnegațiune, ce din zi în zi, ca mil de picuri se strecurau la inima lui Patriciu, — pe neobservate așa o influență avu asupra lui, în cât nici nu putu până mai târziu să cuprindă adâncimea aceloră. Iubirea lui, căci și în mijlocul mâniilor și slăbiciunilor sale o iuba, — pe neobservate se schimba într'un sentiment înalt și nobil. Pentru că iubirea lui se îmbrăca cu un fel de onoare, despre care mai înainte nici cunoștință nu avea. „În fie care zi — zice Augustin, — ea devenia mai frumoasă în ochii lui, și acesta frumuseța născută din virtute începu a-i câștiga iubirea, respectul, chiar admirațiunea bărbatului său.“²⁾

Și bunul Dumnezeu ca să mângăie pe Monica în mijlocul acestor supărări și sperări nesigure, să o aducă în mai strinsă legătură cu nedemul Patriciu, să-i facă mai suferibilă, și chiar plăcută casa în care trebuie să sufere așa mult: pentru prima oară o lăsă să guste aceea bucurie, care după sacrificarea întru toate lui Dumnezeu e cea mai mare fericire pămîntescă: ea deveni mamă; și încă în flăoarea tineretelor sale trei copilași îi îmbrătoșiau grumădul și îi răsplătau cu zimbiri dulci lacrimile vărsate mai înainte.

Pe primul copilăș, cu care o dăruie Dumnezeu, lumea îl celebră sub nume de sfântul Augustin. El se născu la 13 Nov. 354, când ea era de douăzeci și doi de ani. Se vorbește, că încă pe timpul stărei binecuvântate i-s'ar fi arătat Monicei minunile, a căror instrument era să fie ore când fiul său, dacă a nume, se va îngriji să rămână credincios lui Dumnezeu. Studiind mai profund Confesiunile sfântului Augustin, ne întărim în această presimțire misterioasă, cel puțin rugăciunile și îngrijirile aceste ale Monicei, față de Augustinul ei rătăcit, speranța ei firmă și siguritatea despre întorcerea lui avută în decursul întregii sale vieți, nu proveniră de cât din încrederea mare în Dumnezeu și iubirea nespūsă față de fiul său, — cea ce eu sint gata să cred, și ast fel istoria de față e mai pătundătoare, și mai minunată.

Al doilea copil al Monicei se numia Navigin. Era prunc blând și umil; nu avu parte nici de viața sgomotoasă, nici de penitența, nici de spiritul înalt al fratelui său; de și nu ajunse la un așa grad înalt de virtute: totuși lăsă după sine în sfânta biserică un nume, cam obscur e drept, dar destul de frumos. Navigin era un june învățat, dar fricos, tăcut și bolnăvicios aprăpe necontent, era una dintre figurile demne de compătimire, cară trec neobservate prin viață, ocupându-se mai mult cu alții de cât cu sine însiși.

Pe cum vom vedea, — în decursul istorisirii de vre o două-trei ori apare și el, tot de una lângă Monica, pe carea nu o părăsia nici când, căreia până în capăt îi fu de mângăiere și sprijin, — mai ales sub rătăcirile triste ale lui Augustin. Se pare, că acesta a fost tatăl tinărului nepot a lui Augustin, cu numele Patriciu subdiacon în Hippo, și al celor două nepote ale sfântului Doctor, cară ca mirese a lui Christos, încă în fragedele tinerete au îmbrăcat vëlul. Pe cum vedem din această parte Monica

avé puțină durere, dar cu atât mai mare mângăiere.

Dar nu numai Augustin și Navigin erau fiii Monicei, pe cară îi concepu atât în trup — pentru viața pămîntescă — cât și în suflet pentru viața eternă,¹⁾ pe cum se exprimă în mod măreț Augustin. Ea avé încă și o fată, pe care — cum se zice — o numise *Perpetua*, după numele celei mai cunoscute sfinte din Africa, și celei mai sârbătorite martire din Cartagina. Durere! despre această copilă șcim și mai puțin, de cât despre Navigin, și de abia ne putem câștiga vre o idee despre trăsurile feței ei.

Era evlavioasă, ca mamă-sa, se mărită de timpuriu; înse nu pește mult se retrase la Augustin, ca veduvă fără copil, unde cum se vede rămase până la chirotonisirea aceluia întru episcop, căci „din acest moment, Augustin cum scrie Possidiu, n'a mai suferit muiere la casa sa, nici chiar pe soru-sa.“²⁾

După aceea îmbrătoșând viața călugărescă, se dedică lui Dumnezeu. Mai târziu deveni igumena mănăstirii fundate de însuși Augustin, și ast fel odorul plăcut a virtuților înalte o însoți, de la lăgă până la mormint; așa cât însuși fratele său, marele Părinte al bisericii, — o amintesc tot de una ca pe o sfintă. Memoria ei, și a lui Navigin o păstrară și o păstrează și azi unele altare din Roma și de prin alte locuri.

Acăsta era familia sfintei Monice. În zădar e tatăl păgân, în zădar se conjură sóora, servitorii și servitoarele, de a nimici creșterea creștină: numele celor trei copii ai Monicei de pe altare strălucesc; ca și când Dumnezeu ar voi să ne arate, ce pôte face o mamă adevărată, chiar și atunci, când e singură, — și ce fericire pôte fi pentru un copil, că s'a putut odihni la un sin plin de iubirea lui Dumnezeu și a virtuților.

Familia acăsta mică, cu care Dumnezeu dăruie pe Monica, de și n'ar fi fericit-o pe deplin, cel puțin ar fi mângăiat-o, dacă o durere și mai amară, ca cele de până acumă nu l-ar fi conturbat bucuriile, și înveninat viața. Inima lui Patriciu începu a fi predominantă din ce în ce mai mult de pasiunile triste. Nici frumuseța de spirit și inimă a soției sale sfinte, nici puterea și fragedimea iubirii sale constatate, nici născerea celor trei prunci, nu-i putură încătușa inima ușoratică, ci, în ciuda lacrimilor și rugăciunilor Monicei, își continuă publice viața desfrînată. Nu se pôte cuprinde cu mintea, cât trebuie să sufere în atari împrejurări o femeie creștină, o soție, o mamă. Acesta-i martirul sufletului, — despre care vorbește și sfântul Ambrosiu, care ascuns în vatra familiară nu-i mai puțin înflorătoriu și stricătoriu, de cât martirul trupului.

Dar nimica nu mai era, ce ar fi putut împedeca pe Monica în calea începută. Părăsită în flăoarea tineretii, înșelată de cătră tatăl copiilor săi, când după o căsătorie de patru ani abia în al douăzeci și șeptelea an al etății își vedu nimicite speranțele frumoase ale primelor zile: ea și-a duplicat zelul și încrederea în Dumnezeu, și fără de a schimba ceva din însușirile sale, adecă din tăcerea, precauțiunea, sperarea blândă și răbdătoare față de bărbatul său, ba perfecționându-le încă: ea își îndrăpă totă nisuința spre creșterea copiilor săi.

Fie care mamă își iubese copiii, dar cine va spune, cum și-i iubesc acele mame, cară în căsătorie nu întimpină de cât părăsire și suferințe? Apoi dacă secolul în care ele deveniră mame și tot o dată nefericite, — e un secol fără de Dumnezeu;

¹⁾ Confess. lib. IX. c. IX.

²⁾ Tot acolo.

³⁾ Tot acolo.

⁴⁾ Tot acolo.

¹⁾ Confess. tot acolo.

²⁾ Confess. tot acolo.

¹⁾ Confess. lib. IX. c. IX.

²⁾ Possidius XXVI.

dacă mamele presimțesc la născerea fiilor, că trebuie să-i așeze în mijlocul unei lumi prăpădite și corupte, cu atât mai periculoasă, cu cât părinții nu se nisuiesc a le scuti nevinovăția: cine va pute descrie grijile și îngrijirile lor fragede?!

Asta-I priveleştea, ce ni-se deschide în istorisirea, care ar pute să fie și mai frumoasă, dacă a nume nu ar fi ascunse în întunec tineretele lui Navigin și soarel sale Perpetua. De și cu regret, să ne despărțim dară de acești doi copii ai Monice, și să ne întorcem totă atențiunea asupra lăgănuului și copilăriei lui Augustin.

Ma! e de lipsă să o spunem, că Monica se apucase de opera grea a educațiunei deja înainte de ce Augustin ar fi scuit vorbi? Mai mult, se apucase chiar înainte de născerea lui. Căci în dată ce ea ajunse la cunoștința fericirei, cu care era să o dăruiescă Dumnezeu, s'a recules; și știind din cărțile sfinte, cari de aci în colo nu le mai depuse din mână, că deja în decursul lunilor lungi în cari băiețelul trăese una și aceeași viață cu ea, îl pōte sfinți și boteza așa zicēnd, în iubirea lui Dumnezeu, — ea își duplică îngrijirea, pietatea și curătenia inimei, ca ast fel sufletelul acela, care se va forma după al ei suflet, să nu primescă de cât numai impresiuni curate și sfinte.

(Va urma.)

Lumina în cultul dumnezeesc.

(Continuare.)

Ceea ce e sōrele pe sama lumii materiale, aceea e Dumnezeu-Omul pe sama lumii spirituale, pe sama împărăției grației și gloriei. El e „lumină din lumină“, „strălucirea mării lui“ Dumnezeu Tatăl (Evr. 1, 3), „strălucirea luminii celei vecinice“ (Ințel. 7, 26), „lumină întru luminarea limbilor și mării poporului Israil“ (Lc. 2, 32), „stea din Iacob“ (IV Moisi 24, 17), „steaua cea strălucitoare de diminetă“ (Apoc. 22, 16), „lumina lumii“ (Io. 12, 46), lumina cerescului Ierusalim (Aproc. 21, 23). Lumina simbolizează deci mării unuia născut din Tatăl și strălucirea acestei mării cea plină de dar și de adevăr (Io. 1, 14), carea printr'insul, — prin causatoriul și sevârșitoriul mântuirii, — s'a împărțit omenimii. În ce chip āngerii și stelele, ōstea Domnului, nu s'nt de cât reflexul și halna cea strălucită a firii lui celei nevedute, așa nu zugrăvesc nici s. Scripturā chipul descoperirii lui și a lucrării lui celei pline de dar cu nici o iconă mai bucuos de cât cu icona luminii, și pare a fi nesecatā întru a desvōli ērā și ērā tot părți nouē de ale iconēi aceștia.

Nimica nu ne este mai în de mână de cât a grāi despre lumina adevărului. Lumina luminează ochii și face, să putem vedē lucrurile lumii acesteia; adevărul credinței celei sfinte ne arată o lume nouā mai frumoasă, lumea supranaturalā, ne face cu puțință, să privim în tainele cele mai adānci ale lui Dumnezeu, desvōlesce frumșetele și strălucirile împărăției grației și gloriei, carea e nemārginit mai minunată de cât strălucirea și frumșeta lumii celei minunate a stelelor. Prin adevărul cel revelat luminează însuși Dumnezeu. „Că Dumnezeu, carele a zis, să lumineze dintru întunec lumina, acela a strălucit în inimile noastre spre luminaarea cunoștinței mării lui Dumnezeu în fața lui Isus Christos“ (II Cor. 4, 6). — Tot așa

de potrivit simbolizează lumina și esența și lucrarea grației. Ss. Părinții și numesc grația „lumina lui Dumnezeu“. Flacāra luminii e plină de taină, curată, frumoasă, plăcută, strălucitoare, plină de senin și de căldură; grația dumnezeescă încă e o taină, ea șterge petele sufletului și-i împărțesce lămurire, frumșetă și strălucire. ea umple mintea cu știință și cu înțelepciune, ērā voința cu putere și tărie, și inima cu dragoste și cu bucurie.

Din tumbelșugarea de lumină a lui Christos avem, să scōtem, să primim în inima noastră adevărul și darul lui, pentru ca „mării Domnului privindu-o spre acela-și chip să ne prefacem din mării în mării“ (II Cor. 3, 18) și să fim „lumină întru Domnul“ (Ef. 5, 8), „fii luminii și fiii zilei“ (I Tes. 5, 5). Ast fel lumina e și simbolul adevărului învățacel al lui Isus Christos, al învățacelului celui ce umblă întru lumină, pe cum Christos este întru lumină (I Io. 1, 7). Ea este simbolul vieții celei nouē a fiilor lui Dumnezeu, carea luminează întru strălucirea virtuții și curăteniei. Căci „căile dreptilor ca lumina luminează, merg și luminează, până când se plinesce ziua“ (Pilde 4, 18). Cel ce viețuesce în biserică pururea întru evlavie și curătenie, cel ce caută cele de sus, ērā nu cele de pe pământ, acela e ca și o lumină cerescă, și în vreme ce însuși își păstrează lumina și strălucirea unei vieți sfinte, cu o cale e și asemenea unei stele, carea arată multora calea la Domnul. — Prin luminii aprinse se simbolizează dintre virtuțile creștinesci în chipul cel mai frumos mai ales cele trei virtuți teologice. Limpedimea flacării simbolizează credința carea e făclie picioarelor noastre și lumină cărărilor noastre (ps. 118, 105). Înălțarea neîncetată a flacării spre cer e icona sperării creștinesci, carea caută neîncetat spre cer și-si îndrēptă tōte doririle sale spre bunătățile cele mai pe sus de fire. Căldura flacării, carea pe incetul mistuesce feștila și cēra, simbolizează dragostea, carea jertfesc servitiului lui Dumnezeu tōte ale sale, tōte forțele sufletului și trupului sōu. — Flacāra luminii, carea se înalță liniștită și limpede și căldă, e mai de parte simbolul închinăciunii și evlaviei, pe aripile căroro inima se înalță preste cele pămintesci și odihnesce fericită în sinul lui Dumnezeu. — În sfârșit se mai reprezintă și gloria cerescă prin icona luminii: lumina cea vecinică și netrecătoare lucește sfinților cerului. „Celui ce învinge și păzesce până în sfârșit faptele mele, — îi voi dă lui steaua cea de diminetă“ (Apoc. 2, 28), adecā lumina gloriei ceresci, vederea fericitoare a lui Dumnezeu. Cel ce lapedă de la sine lucrurile întunecului și se intrarmeză cu armele luminii, cel ce cu inimă și minte luminată, inflăcărāt de focul sfințului Spirit și învăpăiat de doriri ceresci aduce întru bunătate, dreptate și adevăr rōde de ale luminii, acela după întunecul cel plin de primejdii al vieții acesteia va ajunge la lumină netrecătoare și la serbarea strălucirii vecinice.

Simbolica acēsta bogată și plină de sensuri îndreptătesce și esplică folosirea cea multă și de multe feluri a luminii în liturgia bisericii creștine. Biserica sevârșesce cultul sōu cel dumnezeesc la lucirea de lumină. Acēsta preste tot va, să spună, că Isus Christos lumina cea adevărată e obiectul cultului dumnezeesc al bisericii și causatoriul

grației, împărțesce careia o mijlocesce biserică mai ales în cultul sōu cel dumnezeesc. Luminile, cele ce ard pe vremea sfinte liturgii, vestesc, că Christos se infățișeză pe altariu ca sōrele de grații cel plin de taină, pentru ca în tōte inimile primitōre să lucească lumină și viață, bucurie, mângāiare și binecuvintare. Luminile, cele ce ard și lucind se mistuesc pe sine, simbolizează dragostea cea de jertfire de sine a lui Isus, carele de-asupra altariului se dă pe sine însuși întru mōrtea de jertfă cea eucharistică, pentru ca să împărțesce ōmenilor lumina cea internă a grației și mai pe urmă lumina cea vecinică a vieții celei întru glorie. Luminile cele de pe altariu simbolizează grațiile cele bogate ale jertfei eucharistice, prin cari Domnul luminează sufletele cu cunoștință sfintă, le umple cu putere mântuitoare și le satură și le recrează cu bucurie cerescă. Luminile aprinse ne mai provocă, să serbăm și noi împreună sfinta jertfă cu căldură vie de evlavie și de dragoste. Vederea acestor luminii tainice vor, să trezescă întru noi bucurie și dulcētā sufletească liniștită, seriōsă și sfintă. Luminile cele aprinse ne spun, că altariul e vatra cea mai centrală, pe carea arde cu flacāra focul dragostii celei dumnezeesci, în căldura căruia avem, să afundăm zilnic sermaneale noastre inimi, pentru ca ele să se transformeze în o flacāra de dragoste și „să fim nepetați și întregi și fii lui Dumnezeu curăți în mijlocul nēmului celui înderētnic și rēsvrātīt, între cari să strălucim ca nice luminători în lume“ (Fil. 2, 15) și priu deprinderea zelōsă a virtuților să preamārim pe Dumnezeu și să îndreptăm și să sfințim pe deapropole. Așa de simbolică, instructivă și înălțătoare e folosirea liturgică a luminii.

(Va urma.)

Economie.

Apel la frați.

Românii din vechiul și istoricul Chior, pētrunși de spiritul timpului, și fiind conviși, că numai așa se pot fericii pe terenul economic, dacă concentrându-și tōte puterile în o societate pe acțiuni se vor ajutōra imprumutat pe cum ac făcut și frații lor din alte părți, — au decis să înființeze un institut de credit și economii sub numele „Chiorana“ cu un capital de 100.000 corōne.

Întru realizarea acestui scop s'ntem sprijiniți de unii dintre cei mai distiși fruntași din învecinatul Selăgiu, cari subscriind prospectele ca fundatori, au promis tot ajutorul posibil atât moral, cât și material.

Acești vrednici bărbați s'nt Domnul Georgiu Pop de Băsesci cunoscutul fruntaș al națiunei noastre, care cam de patru decenii a ostenit și a jertfit mult pentru înaintarea economică și culturală a poporului român în genere, dar mai ales pentru a românilor din Selăgiu. Domnul Andrei Cosma director esecutiv al băncii „Silvania“, sub a cărui conducere înțeleptă și consciențōsă, numita bancă a ajuns la o înflorire îmbucurătoare. Domnul Dimitriu Suciū directorul băncii „Sălăgiana“, sub a cărui conducere tinēra bancă a luat un avēt mult promițetor, pe cum și alți bărbați fruntași români din sinul clerului și al mirenilor subscriși în prospect și participanți la consfătuirile noastre de până acum ținute pentru acest scop.

Terenul pentru proiectata bancă „Chiorană“ este foarte avantajos, pentru că poporațiunea din ținutul Chiorului și jur

este în preponderanță românească, și așa peste 100.000 români se pot folosi de favorul proiectatei bănci.

A fară de aceste Șomcuta mare, care este menită să fie sediul „Chioresnei” are o inteligență frumoasă, și este aceea combinațiune ca să fie ales de director executiv la înființarea băncii Domnul Nicolaș Nilvan avocat în Șomcuta mare, care ca om de specialitate în afaceri de bancă ne dă totă garanția atât morală cât și materială, că înființarea băncii va fi condusă cu dexteritate recerută atât în folosul acționarilor cât și a poporului avisat de a se folosi de această bancă.

Lipsa unui astfel de institut în părțile aceste este de mult simțită, pentru că poporul român din ținutul Chioresnei și jur astăzi este necesitat să recurgă pentru a dobândi creditele trebuincioase în economia lor de la bănci străine, de unde pentru depărtarea locului contractările împrumuturilor se fac cu multe spese și pierdere de timp, ba în unele locuri oamenii noștri sînt chiar și șicanați.

Cum că nu s'a înființat mai de mult o astfel de bancă în Șomcuta mare nu atât lipsei de energie, se poate atribui ci mai ales lipsei de solidaritate, care har Domnului acum se manifestă într-o măsură îmbucurătoare.

Inițiatorii și fondatorii subscriși în conferința ținută la 16 April 1900 în Șomcuta mare, pentru de a propaga ideea înființării unui institut de credit și economii în Șomcuta mare și pentru promovarea realizării acestui scop au ales un comitet executiv.

Din încredințarea acestui comitet executiv noi subscriși cu tot respectul rugăm pe toți Români, cari poartă la inimă prosperarea și înaintarea poporului pe terenul economic și cultural, să binevoască a ne ajutama la ajungerea scopului nostru subscriind acțiunii cât de numeroase cu atât mai virtuos, că ar fi de dorit ca capitalul social să se ridice la suma de 200.000 corone.

Cótele subscribe și banii colectați, în înțelesul prospectului, pe cum este scris pe dosul aceluia, sînt a se trimite de-a dreptul institutului de credit și economii „Silvania” în Șimleul Silvaniei (Szilágy-Somlyó).

Putem asigura pe toți acei preastimați frați, cari vor subscrie acțiunii la „Chioresnea” că în mână bună și sigură își vor depune o parte din capitalele lor și tot o dată vor promova și o cauză salutară, demnă de îmbrățișat din partea fie cărui român bine simțitor.

Șomcuta mare la 10 Maiu 1900.

Ioan Serb
președinte.

Victor Nilvan
notar.

Bibliografie.

A apărut:

Scurta Istorie a lui Mihail Vitezul în amintirea celor sevrășite acum trei sute de ani de N. Iorga, prețul 1 leu.

„Transilvania” organul Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, Anul XXXI. Nr. IV. cu următorii cuprinsi: De la Academia română. (Sesiunea generală din 1900). — Cum se face Istoria ardeleană. de Iosif St. Șulț. — Din literatura geografică a Transilvaniei: Scrierile geografice în secl. XIX. (anii 1837—1839), de Silvestru Moldovan. — Documente istorice: Copie din protocolul de circulare al s. bisericii din Maidan pe anii 1783 până Iunie 1792. I. Decorarea preoților Iorgovici din Varadia. II. Decorarea preotului Valutanu din Calina. de Șofron Liuba. — Știință, literatură și

artă: Bibliografie. — Din literatura străină (repertoriul articolelor de interes românesc din revista „Századok” anii (1867—1900). — Partea oficială: Proces verbal din 5 April 1900. Ședința ordinară a comitet. central al Asociațiunii. — Din despărțăminte.

„Noua Revistă Română” Nr. 9 cu următorul sumar: Cronică politică: * * *. Vechile partide și noile grupări politice (II. Partidul conservator). — Cestiuni sociale: V. R. Piekarsky. Universitățile poporane. — Literatură și Filologie: I. Aureliu Candrea. Elementele române în limbile slavice. Okonsky. El și ea (nuvelă). Zamfir C. Arbore. Români, întemeiatorii ai civilizațiunii în Rusia. — Note și discuțiuni: Colonel P. V. Năsturel. Contribuțiunii în Istoria Bucureștilor; C. Crupenski. „Amintirile” Regelui României. — Mișcarea literară și științifică: I. A. Candrea-Hecht. Cours complet de grammaire roumaine; C. Xen. Opiniunea publică; Ștefan Braborescu. Din romanul unei vieți (nuvele); Simion Fl. Marian. Poesii populare despre Avram Iancu.

Posta redacțiunii.

On. I. L. în I. Nu se poate!

On. I. S. M. în V. G. Presupunerea e basată, e aceeași persoană, pe care o cunoșteați o dată. Mă bucur de aducere aminte. Scrie câte ceva din părțile acelea. Salutați frățesci.

On. A. O. în B. ș. Mulțumită pentru cele trimise. La adunarea din vară nu credem să ne întâlnim. La tot cazul inse, »Unirea își va avea raportul său special.

Felménes, Basna primit cu mulțumită și achitat pe 1899.

Ghirișul român. Primit și achitat pe 1897 și 1898.

Mármaros-Sziget. Sintem în rând. confundat cu Falu-Sugatag.

M. Datoș. Pentru inserat am primit și îl achităm. Din abonament Vă rugăm barém o parte a ni-o trimite acum, avem multe și mari spese.

N. Komlós. Primit și achităm anul 1892 sem. 1.

Turdaș. Tasnád-Szántó și Poșorta. Primit cu mulțumită și achităm anul 1898.

T. B. Beiuș. Primit cu mulțumită pe 1900 semestrul al 2-lea.

Ó.-Gyűrűs. Primit și achităm anul 1899.

Sz.-Kövesd. Primit și achitat an. 1894.

Gildu. Primit cu mulțumită și achităm anii 1895 până la 1898. Drept quietanță peniru rațiunii servesece recipissa postală.

Hamba. Primit și achităm anul 1899.

Zsitt.n. Cu mulțumită primit și achităm anii 1899 și 1900.

A. P. Bányá. Primit și achitat anul 1896 Martie—Decembre, și 1897 Ianuariu—August.

Editor și redactor răspunzător:

Aurel C. Domșa.

(11) 1—3

Anunțiu.

În farmacia Dnui Remus R. G. Ramonțan se caută un practicant. Tinérul, care voește a ocupa acest post trebuie să fie absolut de VI. cl. gimn. sau VIII. cl. și maturitatea; la cel dintâiu timpul de praxă durează 3 ani, ér la cel din urmă 2 ani.

Tinérul, care e cu VI. cl. gimn. în anul prim are prevederea gratuită, în al 2-lea an a fară de prevedere 10 corone bani de buzunariu, ér în al 3-lea an 20 corone.

Cel cu VIII. cl. gimn. și maturitatea de la $\frac{3}{4}$ de an are 10 corone bani de buzunariu a fară de prevedere. — Cele alalte condițiuni le va primi de la sus numitul farmacist.

Acest post e de a se ocupa de un tinér solid și din familie bună, și aici are ocasiunea de a învăța și limba germană.

Făgăraș, 10 Maiu 1900.

Cu veritabilul

Christoph-Lack se pot văpsi (colora) padimentele caselor, fără de a se intrucumpe folosirea acestora, fiind că nu are mirosul cel neplăcut cum și uscarea târzie și scorbosă, ce o au văpselile și lacul de olei. A fară de acestea modul întrebunțării lui e de tot simplu, în cât îl poate face fie cine. Podelele văpsite se pot șterge cu cârpă udă, fără ca ele să își perdă ceva din lustru. — Se deosebesce:

Christoph-lack colorat, brunet galbui și mahagoni brun, carele ca și văpsela de olei acopere și tot o dată dă și lustru: pentru aceea se poate folosi la tot felul de podele, vechi și noué. El acopere depin tot felul de pete, văpsitura anterioră șel; și

Christoph-lack curat (necolorat), pentru podele și parchete noué, carele dă singur lustru. Mal ales pentru parchete și podine noué obduse deja cu văpselă de olei. Acesta dă numai lustru, deci nu astupă mustrele de lemn.

1. Colli postal, cam 35 mtr. □ (2 chilii mijlocii) costeză 5.90 cr. v. a.

În toate orașele, unde să află deposite, comandele directe se fac la aceste; probe de colorituri și prospecte gratis și franco. La cumpărări să se bage bine de samă la firmă și la marca fabriciei, fiind că fabricatul acesta existent de la 1850, e imitat și falsificat în multe forme și ast fel se aduce în comerț, de o calitate de tot rea și necorăspunzătoare scopului.

Franz Christoph

afătorul și singurul fabricant al Christoph-lackului veritabil.

Deposite în:

Blaș: la Ludovic Schuller

Aiud: „ I. Kindl

Sibiu: „ Franz Iohn Söhne.

(7) 4—15